

Έρευνα του ΣΕΒ «Ο σφυγμός του επιχειρείν»: Ολοκληρωμένες μεταρρυθμίσεις και αποτελεσματικό κράτος ζητά η αγορά για να εδραιωθεί η ανάκαμψη.

Η πρώτη ετήσια έρευνα γνώμης του Παρατηρητηρίου Επιχειρηματικού Περιβάλλοντος του ΣΕΒ με τίτλο: «Ο σφυγμός του επιχειρείν», η οποία πραγματοποιήθηκε με τη συνδρομή της MRB, καταγράφει ότι, κατά την εκτίμηση των Ελληνικών επιχειρήσεων, η αγορά αρχίζει μεν να σταθεροποιείται, χωρίς ωστόσο να έχει πειστεί ότι η χώρα θα επιστρέψει σύντομα στην ανάπτυξη. Σημειώνεται ότι η εκτίμηση αυτή καταγράφηκε σε μια περίοδο κατά την οποία η εκκρεμότητα της αξιολόγησης τροφοδοτούσε την αβεβαιότητα που πλέον υποχωρεί σημαντικά. Ως πρώτο σημαντικό συμπέρασμα προκύπτει συνεπώς, η ανάγκη αποφασιστικής υποστήριξης της ανάκαμψης, ώστε αυτή να μπορέσει να εδραιωθεί.

Επιπλέον, οι επιχειρηματίες δηλώνουν πιο αισιόδοξοι για το μέλλον των δικών τους επιχειρήσεων (54,8% αναμένουν ότι η οικονομική κατάσταση της επιχείρησής τους θα παραμείνει σταθερή ή θα βελτιωθεί και 79,8% εκτιμά ότι το προσωπικό τους θα παραμείνει σταθερό ή και θα αυξηθεί), συγκριτικά με τις προοπτικές της χώρας (μόνο το 40,7% πιστεύει ότι η οικονομική κατάσταση της χώρας θα βελτιωθεί μέσα στα επόμενα 5 χρόνια), αναδεικνύοντας την αποφασιστικότητά τους να υπερκεράσουν τις αντιξοότητες της παρατεταμένης ύφεσης. Ωστόσο, οι εκτιμήσεις για τις προοπτικές της κάθε επιχείρησης, τελικά, εξαρτώνται από τον κλάδο δραστηριοποίησης και το μέγεθός της. Ενδεικτικά, κλάδοι όπως οι κατασκευές και το εμπόριο συνεχίζουν να πλήττονται δυσανάλογα, την ώρα που οι οργανωμένες επιχειρήσεις της μεταποίησης με εξαγωγική δραστηριότητα, του κλάδου των υπηρεσιών και μεταφορών, της πρωτογενούς παραγωγής και του τουρισμού διαβλέπουν, ήδη, καλύτερες προοπτικές. Συμπερασματικά, η έρευνα επιβεβαιώνει ότι στην Ελλάδα, όπως άλλωστε σε όλον τον υπόλοιπο κόσμο, οι μεγαλύτερες και πιο οργανωμένες επιχειρήσεις έχουν αυξημένη ανθεκτικότητα στην κρίση, καθώς και καλύτερες προοπτικές ανάκαμψης.

Οι επιχειρήσεις καταγράφουν ως τα μεγαλύτερα προβλήματα που αντιμετωπίζουν το ασταθές φορολογικό πλαίσιο (84,8%), την αδυναμία πρόσβασης σε ρευστότητα με ανεκτούς όρους (54,6%), την καθυστέρηση στην απονομή δικαιοσύνης (49,2%), τις γενικότερες αδυναμίες που προκύπτουν από το θεσμικό πλαίσιο και την ποιότητα των νόμων (49,0%), καθώς και την απουσία κινήτρων για επενδύσεις (48,9%). Όμως, πλέον των απαιτούμενων οριζόντιων παρεμβάσεων για την άρση των εμποδίων αυτών, οι ανάγκες και επομένως τα πεδία στα οποία οι επιχειρήσεις ζητούν την ανάληψη δράσης, διαφοροποιείται ανάμεσα στις επιχειρήσεις που είναι αισιόδοξες και σε θέση να ηγηθούν της ανάκαμψης, από τη μία πλευρά, και στις επιχειρήσεις που έχουν μπροστά τους την πρόκληση της επιβίωσης, από την άλλη. Έτσι, για τις επιχειρήσεις που αναπτύσσονται ή σχεδιάζουν επενδύσεις (μερίδιο 36%) οι πιο σημαντικές προτεραιότητες είναι η βελτίωση του μηχανισμού εποπτείας της αγοράς και των υποδομών, η βελτίωση των διαδικασιών αδειοδότησης και της απονομής της δικαιοσύνης μαζί με την υποστήριξη της καινοτομίας και των εξαγωγών και την ανάγκη εξεύρεσης του κατάλληλου προσωπικού αποτελούν. Από την άλλη, οι επιχειρήσεις που καταρχήν αναζητούν στρατηγική επιβίωσης (μερίδιο 64%) επιθυμούν βελτίωση στους όρους λειτουργίας της αγοράς (ανταγωνισμός, εποπτεία, διαφάνεια) μαζί με προσιτό δανεισμό, επενδυτικά κίνητρα και ευελιξία στην αγορά εργασίας.

Οι επιχειρήσεις εκφράζουν χαμηλή ικανοποίηση τόσο από την ποιότητα όσο και από τη διαφάνεια των υπηρεσιών του δημοσίου και αξιολογούν με χαμηλό βαθμό την αποτελεσματικότητα των μεταρρυθμίσεων που έχουν εφαρμοστεί. Την ίδια ώρα ζητούν την ένταση της μεταρρυθμιστικής προσπάθειας. Ενδεικτικά, το 69,3% των επιχειρήσεων θεωρεί μεν αναγκαίες τις μεταρρυθμίσεις στη φορολογική πολιτική και διοίκηση, όμως μόλις το 7,0% αξιολογεί θετικά αυτές που πραγματοποιήθηκαν. Αιτία αποτελεί ότι μέχρι σήμερα η πλειονότητα των μεταρρυθμίσεων έχει υλοποιηθεί αποσπασματικά, ασυντόνιστα, χωρίς τη συμμετοχή των άμεσα εμπλεκόμενων μερών και δίχως ένα συνεκτικό σχέδιο επίλυσης των προβλημάτων του επιχειρείν, από την έναρξη μέχρι τη λήξη της επιχειρηματικής δραστηριότητας. Αυτό είναι και το πραγματικό στοίχημα για την Ελληνική Πολιτεία, τώρα που κλείνει ο κύκλος της αβεβαιότητας, προκειμένου ο δρόμος για την ανάπτυξη των επιχειρήσεων να δοθεί στην «κυκλοφορία» χωρίς περιττά εμπόδια κι άλλες καθυστερήσεις.

Με την επέμβαση του Παρατηρητηρίου Επιχειρηματικού Περιβάλλοντος του ΣΕΒ και του Τομέα Επιχειρηματικού Περιβάλλοντος και Ρυθμιστικών Πολιτικών του ΣΕΒ | Μαρίνα Σπυριδάκη, Διευθύντρια, Αθηνά Βουνάτσου & Αυγή Οικονομίδου, Associate Advisors

Τομέας Μακροοικονομικής Ανάλυσης και Ευρωπαϊκής Πολιτικής

Μιχάλης Μασουράκης
Chief Economist

E: mmassourakis@sev.org.gr
T: +30 211 500 6104

Μιχάλης Μητσόπουλος
Senior Advisor

E: mmtsopoulos@sev.org.gr
T: +30 211 500 6157

Θανάσης Πρίντσιπας
Associate Advisor

E: printsipas@sev.org.gr
T: +30 211 500 6176

Οι απόψεις στην παρούσα έκθεση είναι των συγγραφέων και όχι απαραίτητα του ΣΕΒ. Ο ΣΕΒ δεν φέρει καμία ευθύνη για την ακρίβεια ή την πληρότητα των πληροφοριών που περιλαμβάνει η έκθεση.

Ταυτότητα έρευνας «Ο σφυγμός του επιχειρείν»

Το Παρατηρητήριο Επιχειρηματικού Περιβάλλοντος του ΣΕΒ, με τη συνδρομή της MRB, πραγματοποίησε έρευνα¹ σε επιχειρήσεις, με τίτλο «Ο σφυγμός του επιχειρείν» (**Δ1**), για την αξιολόγηση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος στην Ελλάδα. Η έρευνα, η οποία θα πραγματοποιείται σε ετήσια βάση, στοχεύει στην αξιολόγηση, με μετρήσιμο τρόπο, της άποψης των επιχειρήσεων για τις βασικές παραμέτρους που καθορίζουν το βαθμό ελκυστικότητας του ελληνικού επιχειρηματικού περιβάλλοντος, μετά από μια παρατεταμένη περίοδο διαρκών νομοθετικών αλλαγών και μεταρρυθμιστικών προσπαθειών.

Επιδίωξη είναι η ετήσια έρευνα του Παρατηρητηρίου Επιχειρηματικού Περιβάλλοντος του ΣΕΒ να καθιερωθεί ως ένα αξιόπιστο και επιδραστικό εργαλείο καταγραφής της ετήσιας προόδου που σημειώνει η Δημόσια Διοίκηση στις σημαντικές διεπαφές με τις επιχειρήσεις, καθώς και ανάδειξης όχι μόνο των σημαντικότερων προβλημάτων εμποδίων που θέτει η Πολιτεία προς την επιχειρηματικότητα, αλλά και των λύσεων που έχει ανάγκη η αγορά. Κατ' αυτόν τον τρόπο φιλοδοξούμε να προσφέρουμε στην Πολιτεία και την εκάστοτε Κυβέρνηση έναν οδικό χάρτη βελτίωσης των επιδόσεων της στη διαμόρφωση ενός φιλικού επιχειρηματικού περιβάλλοντος, που αποτελεί την αναγκαία προϋπόθεση για την επανεκκίνηση της οικονομίας και την προσέλκυση επενδύσεων.

Η έρευνα αποτελείται από τα ακόλουθα μέρη:

1. Αξιολόγηση του **επιχειρηματικού περιβάλλοντος** στην Ελλάδα
2. Καταγραφή των **εμποδίων** και ο εντοπισμός **λύσεων** για την αντιμετώπισή τους
3. Αποτύπωση της **αποτελεσματικότητας** των πρόσφατων **μεταρρυθμίσεων** στο επιχειρηματικό περιβάλλον και
4. Αξιολόγηση της **ποιότητας** των **υπηρεσιών** που λαμβάνουν οι επιχειρήσεις από τη δημόσια διοίκηση.

Στην ανάλυση που ακολουθεί παρουσιάζονται τα κυριότερα ευρήματα.

(Δ1) Ταυτότητα έρευνας

Περίοδος	22 Φεβρουαρίου-12 Απριλίου 2017
Δείγμα	706 επιχειρήσεις, στάθμιση βάσει μεγέθους επιχειρήσεων (εργαζόμενοι), στοιχεία ΕΛΣΤΑΤ
Μέθοδος	Μικτή μεθοδολογία (τηλεφωνική έρευνα και μέσω web)
Αντιπροσωπευτικότητα	Με βάση: α) κλάδο, β) μέγεθος εργαζομένων και γ) έδρα επιχείρησης
Ποιοι απάντησαν	Υψηλόβαθμα στελέχη της εκάστοτε επιχείρησης / Διευθυντές / Ιδιοκτήτες

Γενική αξιολόγηση οικονομικής κατάσταση επιχειρήσεων και χώρας

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας, η σημερινή οικονομική κατάσταση της χώρας καταγράφεται κατά την άποψη των επιχειρήσεων ως δυσμενής. Το 92,5% των επιχειρήσεων, αποδυναμωμένο μετά από

¹ Η έρευνα «Ο σφυγμός του επιχειρείν» αποτελεί μια εξέλιξη και αναδιάρθρωση των [προηγούμενων ερευνών](#) του Παρατηρητηρίου Επιχειρηματικού Περιβάλλοντος του ΣΕΒ υπό τον τίτλο «Εμπόδια στην Επιχειρηματικότητα: Η Άποψη των Επιχειρήσεων» και «Μέτρηση της Ποιότητας των Δημόσιων Υπηρεσιών», οι οποίες είχαν δημοσιευθεί το Νοέμβριο 2013, 2014 και 2015.

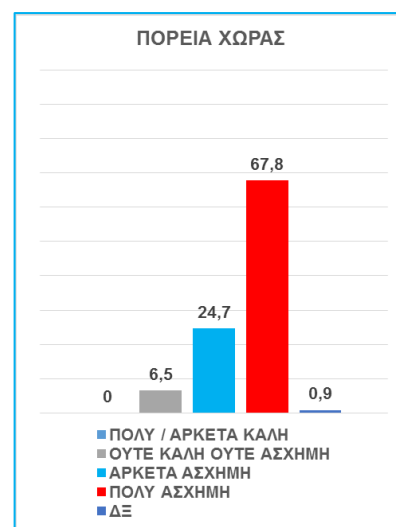
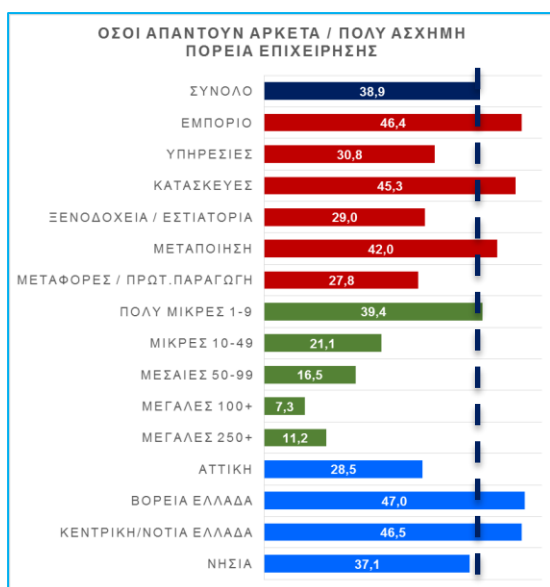
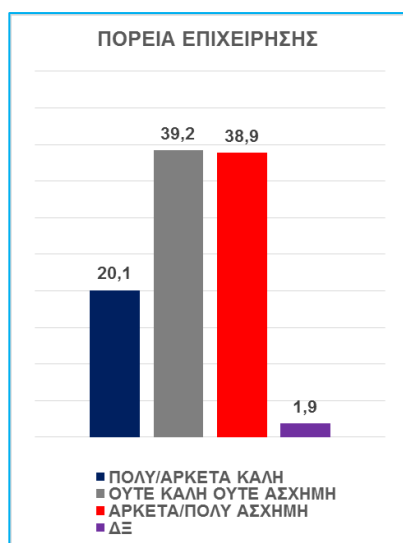

8 χρόνια συνεχιζόμενης κρίσης, εκτιμά ότι η οικονομική κατάσταση της χώρας είναι πολύ έως αρκετά άσχημη.

Την ίδια ώρα, ωστόσο, η εκτίμηση των επιχειρήσεων για τη δική τους πορεία, δηλαδή την σημερινή οικονομική τους κατάσταση, είναι αισθητά καλύτερη από εκείνη της χώρας, καθώς σχεδόν 6 στις 10 επιχειρήσεις (59,3%) την αξιολογούν πολύ έως αρκετά καλή και σταθερή (**Δ2**).

Σε επίπεδο κλάδων, οι κατασκευές και το εμπόριο, καθώς έχουν πληγεί περισσότερο από την κρίση, εμφανίζονται ως οι κλάδοι με τη μεγαλύτερη απαισιοδοξία, ενώ η πρωτογενής παραγωγή, οι μεταφορές και ο τουρισμός αξιολογούν θετικά την υφιστάμενη οικονομική τους κατάσταση. Ακόμα, παρατηρείται ότι όσο μικρότερο είναι το μέγεθος των επιχειρήσεων, βάσει αριθμού εργαζομένων, τόσο μεγαλύτερες είναι οι οικονομικές δυσκολίες που αντιμετωπίζουν. Επιπλέον παρατηρούνται διαφορετικές «ταχύτητες» και εντός των κλάδων, ενδεικτικά παραδείγματα η μεταποίηση και ο τουρισμός, όπου οι οργανωμένες επιχειρήσεις δηλώνουν πιο αισιόδοξες για το μέλλον σε σχέση με τις πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις. Τέλος, οι επιχειρήσεις της Αττικής περισσότερο και των Νησιών λιγότερο (χάρη στον τουρισμό, κυρίως) εμφανίζονται σε καλύτερη οικονομική κατάσταση, από το μέσο όρο του συνόλου των επιχειρήσεων της χώρας.

(Δ2) Αξιολόγηση υφιστάμενης οικονομικής κατάστασης επιχείρησης και χώρας

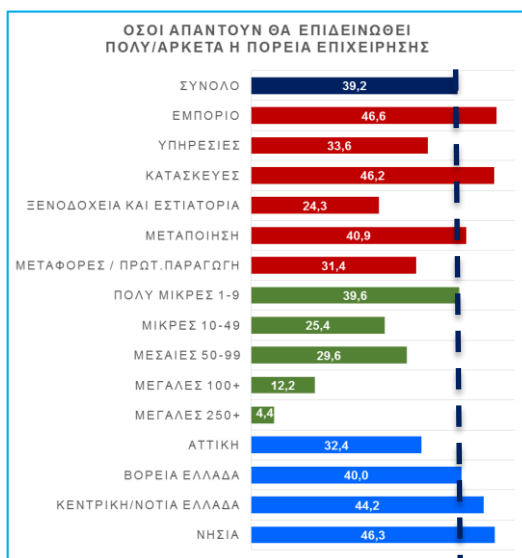
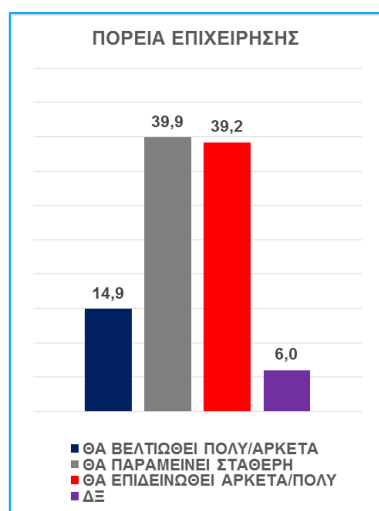

Ενθαρρυντικό μήνυμα αποτελεί η άποψη σημαντικής μερίδας των επιχειρήσεων ως προς τις προοπτικές βελτίωσης της πορείας τους. Το 54,8% των επιχειρήσεων που συμμετείχαν στην έρευνα θεωρεί ότι στον επόμενο χρόνο η μελλοντική τους οικονομική κατάσταση θα βελτιωθεί ή έστω θα παραμείνει σταθερή (**Δ3**). Έτσι, προκύπτει ότι οι επιχειρήσεις είναι σαφώς πιο αισιόδοξες για το δικό τους μέλλον, σε σύγκριση με την προοπτική της χώρας συνολικά, καθώς το ποσοστό των επιχειρήσεων που θεωρεί ότι η βελτίωση της κατάστασης στη χώρα θα επέλθει εντός της επόμενης πενταετίας ανέρχεται σε 40,7%. Σημειώνεται ότι

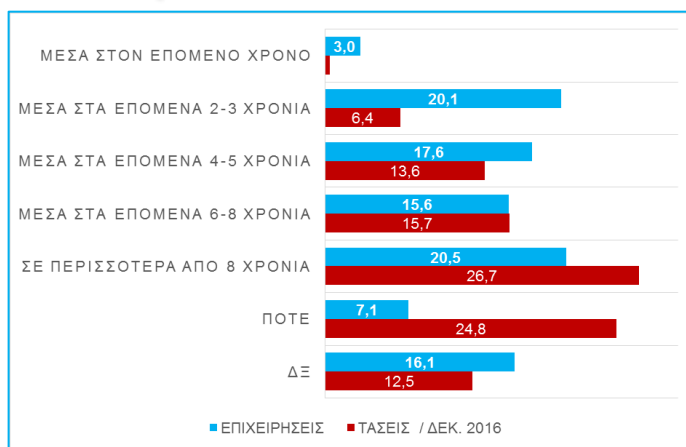
η κρίση των πολιτών είναι ακόμα δυσμενέστερη (το 51,5% πιστεύει ότι θα επέλθει βελτίωση μετά από 8 και πλέον έτη, αμφισβητώντας ουσιαστικά την όποια προοπτική ανάκαμψης, Δ4).

Παρατηρείται ακόμη ότι τα ευρήματα της έρευνας για τη μελλοντική αξιολόγηση της οικονομικής κατάστασης των επιχειρήσεων ανά κλάδο, μέγεθος και έδρα, δεν διαφοροποιούνται σημαντικά σε σχέση με όσα αναφέρθηκαν προηγουμένως για την υφιστάμενη οικονομική τους κατάσταση.

(Δ3) Αξιολόγηση μελλοντικής οικονομικής κατάστασης επιχείρησης

(Δ4) Εκτιμήσεις για το πότε πιστεύουν οι επιχειρήσεις και οι πολίτες ότι η κατάσταση στη χώρα θα αρχίσει να βελτιώνεται

Συνοψίζοντας, η έρευνα επιβεβαιώνει ότι, όπως και σε όλον τον υπόλοιπο κόσμο, έτσι και στην Ελλάδα οι μεγαλύτερες, πιο οργανωμένες, καινοτόμες και εξωστρεφείς επιχειρήσεις έχουν μεγαλύτερη ανθεκτικότητα στην κρίση, καθώς και καλύτερες προοπτικές ανάκαμψης. Για τους λόγους αυτούς, το μικρό μέγεθος της μέσης Ελληνικής επιχείρησης αποτελεί βασική διαρθρωτική αδυναμία της χώρας, η οποία συνδέεται άμεσα με την αδυναμία της να αυξήσει την ανταγωνιστικότητα και την εξωστρέφειά της στα χρόνια της ταχείας και έντονης εσωτερικής υποτίμησης. Παράλληλα, προκύπτει ότι, ακόμα και σε ένα περιβάλλον υψηλής αβεβαιότητας, η πλειοψηφία των επιχειρηματιών δεν αναμένει περαιτέρω επιδείνωση σε επίπεδο επιχείρησης, αναδεικνύοντας την αποφασιστικότητά τους να υπερκεράσουν τις αντιξοότητες της παρατεταμένης ύφεσης. Η εικόνα αυτή είναι συμβατή με τη σταδιακή ανάκαμψη της επιχειρηματικής

εμπιστοσύνης τα τελευταία δύο χρόνια και δημιουργεί μια «πρώτη βάση» που μπορεί να στηρίξει μια πιο ουσιαστική ανάκαμψη.

Η έρευνα καταγράφει τη σχετική αισιοδοξία των επιχειρήσεων για την οικονομική τους πορεία, παρόλο που η αγορά δεν έχει πειστεί ότι η χώρα μπορεί να επιστρέψει στην ανάκαμψη.

Το τοπίο των επιχειρήσεων σήμερα – Η κρίση αναδεικνύει μια νέα τυπολογία

Η έρευνα αναδεικνύει και μια νέα ενδιαφέρουσα τυπολογία των επιχειρήσεων η μελλοντική συμπεριφορά των οποίων μπορεί να διασφαλίσει την ανάκαμψη. Οι νέες «φυλές» του επιχειρείν στην Ελλάδα διακρίνονται ως εξής (Δ5):

- Σε επιχειρήσεις που βρίσκονται σε φάση Ανάπτυξης (35,9%):
 - 1) Οι δυνατοί και αισιόδοξοι (6,4%)
 - 2) Οι σταθεροί αλλά επιφυλακτικοί (13,8%)
 - 3) Οι υγιείς με προοπτική (15,7%)

και

- Σε επιχειρήσεις που βρίσκονται σε φάση Επιβίωσης (64,1%):
 - 1) Οι αδύναμοι που αντέχουν (40%)
 - 2) Οι ευάλωτοι σε κίνδυνο (24,1%).

(Δ5) Το τοπίο των επιχειρήσεων σήμερα

	Κλάδος	Μέγεθος βάσει εργαζομένων	Προσδοκίες πορείας επιχείρησης	Προσωπικό τον επόμενο χρόνο	Έξοδος από κρίση
Δυνατοί αισιόδοξοι	Υπηρεσίες, Μεταποίηση, Μεταφορές	50-99, 100+	Θα βελτιωθεί	Θα αυξηθεί	Σε 2-3 χρόνια / Επόμενο χρόνο
Σταθεροί επιφυλακτικοί	Εμπόριο, Μεταφορές	10-49, 100+	Παραμένει σταθερή	Παραμένει σταθερό	8+ χρόνια
Υγιείς με προοπτική	Ξενοδοχεία, Πρωτογενής Παραγωγή	10-49, 100+	Παραμένει σταθερή	Θα αυξηθεί	Σε 4-5 χρόνια
Αδύναμοι που αντέχουν	Μεταποίηση, Πρωτογενής Παραγωγή	1-10	Θα επιδεινωθεί αρκετά	Θα μειωθεί	Σε 6-8 χρόνια / 8+ χρόνια
Ευάλωτοι σε κίνδυνο	Κατασκευές, Ξενοδοχεία, Μεταφορές	1-10	Θα επιδεινωθεί πολύ	Θα μειωθεί πολύ	Σε 6-8 χρόνια / 8+ χρόνια

Το 36% των επιχειρήσεων που κατηγοριοποιούνται ως επιχειρήσεις σε πορεία ανάπτυξης απαρτίζεται κυρίως από μεγαλύτερες και πάντως οργανωμένες, εξωστρεφείς και καινοτόμες επιχειρήσεις.

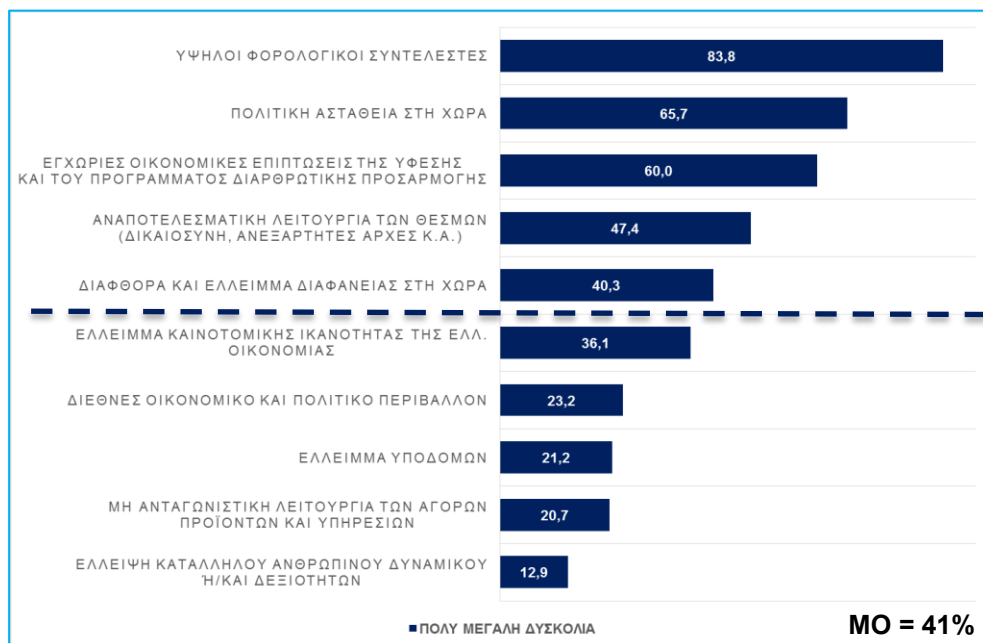

Μια αποτελεσματική στρατηγική για την ανάπτυξη πρέπει να συμπεριλάβει διαφορετικά εργαλεία και δράσεις για κάθε μία από αυτές τις κατηγορίες επιχειρήσεων προκειμένου να τις βοηθήσει όχι μόνο να επιβιώσουν, αλλά κυρίως να μεγαλώσουν και να αναπτυχθούν.

Αξιολόγηση των εμποδίων που σχετίζονται με το ευρύτερο οικονομικό περιβάλλον

Στην έρευνα ζητήθηκε από τις επιχειρήσεις να αξιολογήσουν 10 βασικές παραμέτρους, οι οποίες σχετίζονται με το ευρύτερο εγχώριο και διεθνές οικονομικό και πολιτικό περιβάλλον, προκειμένου να αποτυπωθεί η άποψή τους για το πόσο ευάλωτο είναι το επιχειρηματικό περιβάλλον στην Ελλάδα στην ευρύτερη εγχώρια και διεθνή συγκυρία. Ως σημαντικότερα εμπόδια (**Δ6**) καταγράφονται οι υψηλοί φορολογικοί συντελεστές (83,8%), η πολιτική αστάθεια στη χώρα (65,7%) - υπό την έννοια της συνεχούς αβεβαιότητας που προκαλούν οι εντάσεις γύρω από τις αξιολογήσεις των προγραμμάτων, το “country risk” και οι συζητήσεις για “grexit”, οι εγχώριες οικονομικές επιπτώσεις της ύφεσης και του προγράμματος προσαρμογής (60,0%) και η διαφθορά (40,3%). Πρέπει να σημειωθεί όμως, ότι η έρευνα πραγματοποιήθηκε σε μια περίοδο κατά την οποία δεν είχε ολοκληρωθεί η δεύτερη αξιολόγηση του προγράμματος. Συνεπώς, είναι εύλογο να εκτιμήσει κανείς ότι σήμερα η αξιολόγηση της πολιτικής αστάθειας στη χώρα πιθανότατα θα προέκυπτε πιο ευνοϊκή.

(Δ6) Αξιολόγηση για τα εμπόδια που σχετίζονται με το ευρύτερο σημερινό οικονομικό και πολιτικό περιβάλλον (μάκρο-περιβάλλον). Σημ.: δυνατότητα πολλαπλών επιλογών.

Με βάση την ανάλυση των αποτελεσμάτων, ο Δείκτης Αξιολόγησης Δυσκολιών που σχετίζονται με το ευρύτερο οικονομικό περιβάλλον (μάκρο-δυσκολίες) καταγράφεται στις 7 μονάδες στις 10 (1=Καθόλου Δυσκολία και 10=Μεγάλη Δυσκολία), αποτυπώνοντας την εκτίμηση για ένα δυσμενές και ευάλωτο στο διεθνή ανταγωνισμό επιχειρηματικό περιβάλλον.

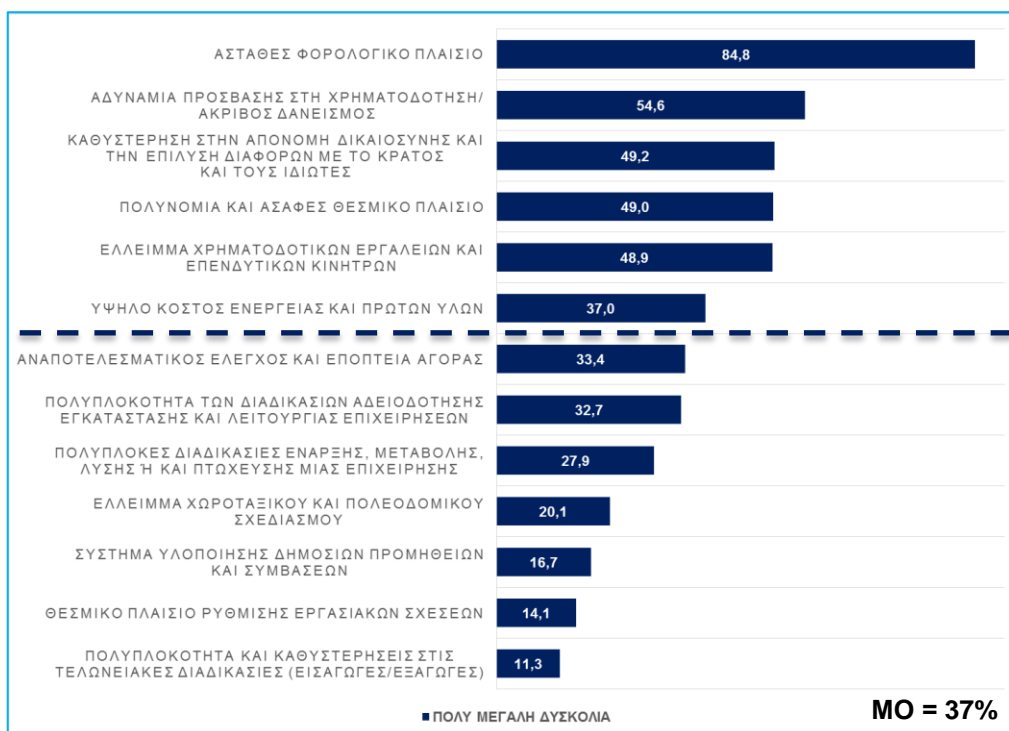

Το ευρύτερο οικονομικό περιβάλλον ορθώνει ιδιαίτερα σημαντικές δυσκολίες στις επιχειρήσεις. Αυτές είναι κυρίως οι υψηλοί φορολογικές συντελεστές, οι επιπτώσεις των προγραμμάτων προσαρμογής, οι θεσμικές αναποτελεσματικότητες και η διαφθορά.

Αξιολόγηση των εμποδίων που σχετίζονται με την καθημερινή λειτουργία των επιχειρήσεων

Στην έρευνα ζητήθηκε από τις επιχειρήσεις να αξιολογήσουν τα εμπόδια στο επιχειρηματικό περιβάλλον που σχετίζονται με την καθημερινή τους λειτουργία. Τα πέντε σημαντικότερα εμπόδια ($\Delta 7$) που καταγράφονται είναι τα εξής: ασταθές φορολογικό πλαίσιο (84,8%), αδυναμία πρόσβασης στη χρηματοδότηση (54,6%), καθυστέρηση στην απονομή δικαιοσύνης και την επίλυση διαφορών με το κράτος και τους ιδιώτες (49,2%), πολυνομία και το ασαφές θεσμικό πλαίσιο (49,0%) και έλλειμμα χρηματοδοτικών και επενδυτικών κινήτρων (48,9%).

($\Delta 7$) Αξιολόγηση για τα εμπόδια που σχετίζονται με την καθημερινή λειτουργία των επιχειρήσεων (μικρο-περιβάλλον).
Σημ.: δυνατότητα πολλαπλών επιλογών.

Ο Δείκτης Αξιολόγησης Δυσκολιών που σχετίζονται με την καθημερινή λειτουργία της επιχείρησης (μικρο-δυσκολίες) καταγράφεται στις 6,5 μονάδες στις 10 (1=Καθόλου Δυσκολία και 10=Μεγάλη Δυσκολία), δηλαδή είναι ελάχιστα καλύτερος συγκριτικά με τον Δείκτη Αξιολόγησης Δυσκολιών Μάκρο-Περιβάλλοντος (7,0). Αυτή η στάση υποδηλώνει ότι ίσως υπάρχει προσδοκία για μεγαλύτερη δυνατότητα παρέμβασης

στο εγχώριο επιχειρηματικό περιβάλλον, και άρα άρση των εμποδίων. Σε κάθε περίπτωση επιβάλλεται να αναληφθούν πρωτοβουλίες και στα δύο επίπεδα.

Οι επιχειρήσεις καταγράφουν συγκεκριμένα εμπόδια στην καθημερινή λειτουργία τους και ζητούν κατά προτεραιότητα σταθερότητα του φορολογικού πλαισίου, ρεαλιστικούς όρους πρόσβασης στη χρηματοδότηση και αύξηση της αποδοτικότητας στη διοικητική δικαιοσύνη.

Αποτίμηση της αναγκαιότητας και της επίδρασης των βασικών, πρόσφατων, μεταρρυθμίσεων

Καινοτομία της έρευνας αποτελεί η αξιολόγηση των μεταρρυθμίσεων, καθώς για πρώτη φορά στην Ελλάδα, μέσω μιας έρευνας, ζητείται ευθέως η άποψη των επιχειρήσεων για τα αποτελέσματα των πρόσφατων μεταρρυθμίσεων που στόχευαν στη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος. Πιο συγκεκριμένα στην έρευνα αξιολογούνται οκτώ (8) μεταρρυθμίσεις με επίπτωση στο επιχειρηματικό περιβάλλον που πραγματοποιήθηκαν, κατά την τελευταία διετία, ως προς δύο βασικές παραμέτρους: α) την **αναγκαιότητα αυτών των παρεμβάσεων** (ήταν οι παρεμβάσεις αυτές αυτό που είχε ανάγκη η αγορά;) και β) την **επίδραση** που πράγματι είχαν οι μεταρρυθμίσεις αυτές για την επιβίωση και ανάπτυξή τους.

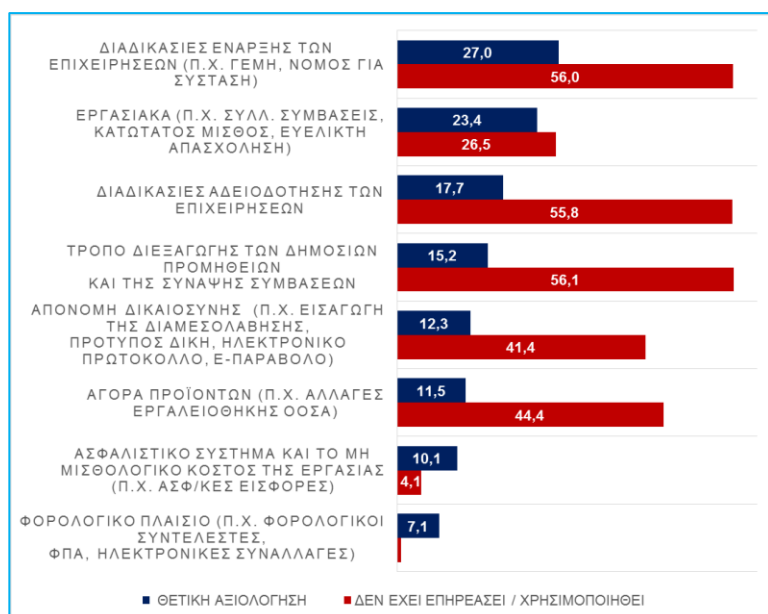
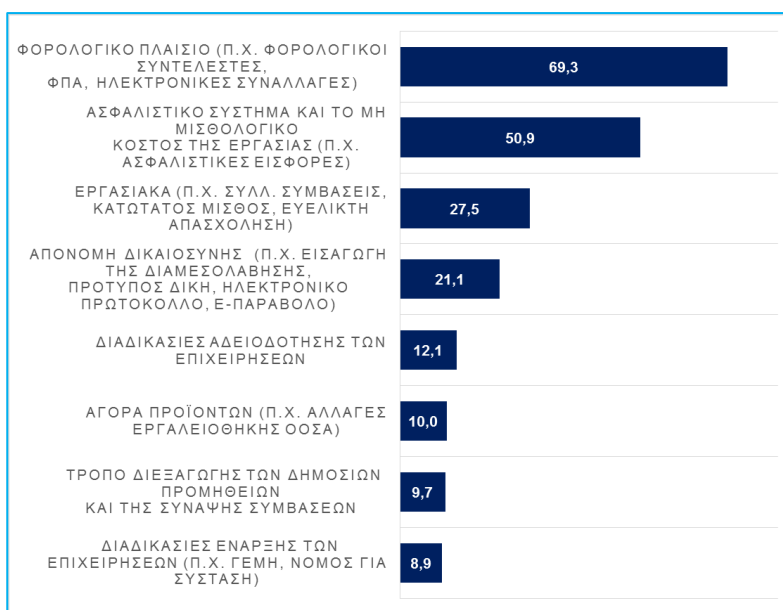
Προβληματισμό προκαλεί το γεγονός ότι, σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας, ο επιχειρηματικός κόσμος δεν αξιολογεί θετικά την επίδραση που είχαν στη λειτουργία τους, παρόλο που συνεχίζει να διεκδικεί μεταρρυθμιστικές παρεμβάσεις σε πολλά σημαντικά πεδία. Το γεγονός αυτό μπορεί να υποδηλώνει ότι οι μεταρρυθμίσεις στη χώρα σχεδιάζονται και ταυτίζονται με την εκταμίευση της επόμενης δόσης του προγράμματος και δεν εκφράζουν ένα ολοκληρωμένο, μεταρρυθμιστικό πλάνο που επιλύει ουσιαδώς τα προβλήματα της αγοράς και της οικονομίας. Επίσης, πολλές φορές δεν υλοποιούνται στην πράξη, δεν προβάλλονται επαρκώς στην επιχειρηματική κοινότητα και σχεδιάζονται με «επιπολαιότητα» χωρίς τη συμμετοχή των άμεσα εμπλεκόμενων. Ως αποτέλεσμα, ακόμα και αν υπάρχουν μεταρρυθμιστικές επιτυχίες σε επιμέρους σημεία, συνολικά η διευκόλυνση στη λειτουργία του επιχειρείν και η ικανότητα των επιχειρήσεων να προβλέψουν το θεσμικό περιβάλλον δεν έχει βελτιωθεί ακόμα. Τέλος, εξουδετερώνονται στην πράξη από τα υψηλά κόστη που σωρεύουν για κάθε επιχείρηση τα υψηλά φορολογικά, μη μισθολογικά, ενεργειακά, χρηματοπιστωτικά και λοιπά γραφειοκρατικά κόστη επιβαρύνοντας τη διεθνή ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων.

Ειδικότερα, ενώ οι επιχειρήσεις ανέδειξαν τις μεταρρυθμίσεις στο φορολογικό και στο ασφαλιστικό ως τις πιο αναγκαίες (69,3% και 50,9% αντίστοιχα, **Δ8**), εντούτοις μόνο μια ισχνή μειοψηφία θεωρεί ότι η επίδραση που είχαν στη λειτουργία τους ήταν πράγματι θετική (7,0% και 9,5% αντίστοιχα, **Δ9**). Η στάση αυτή είναι κατά τη γνώμη μας απολύτως αιτιολογημένη, και ταιριάζει και με τη γενικότερη αντίληψη των

επιχειρήσεων για την τελική κατεύθυνση των μεταρρυθμίσεων, καθώς τόσο η αύξηση των φορολογικών συντελεστών όσο και η πρόσφατη αλλαγή στον τρόπο υπολογισμού των εισφορών των ελευθέρων επαγγελματιών, όπως και οι επιβαρύνσεις συνολικά στο μη μισθολογικό κόστος βαραίνουν το κόστος λειτουργίας της επιχείρησης και ακυρώνουν τις όποιες άλλες θετικές πρωτοβουλίες και παρεμβάσεις έχουν αναληφθεί, την ώρα που μάλιστα το πρόβλημα της - υπό ρεαλιστικούς όρους - χρηματοδότησης της αγοράς δεν έχει επιλυθεί επί της ουσίας.

(Δ8) Αξιολόγηση αναγκαιότητας μεταρρυθμίσεων που ξεκίνησαν στη διάρκεια των τελευταίων δύο ετών για τη λειτουργία και την πορεία της επιχείρησης

(Δ9) Αξιολόγηση θετικής επίδρασης μεταρρυθμίσεων για τη λειτουργία και την πορεία της επιχείρησης. Σημ.: Στη θετική αξιολόγηση λαμβάνονται υπόψη μόνο όσοι έχουν επηρεαστεί από την κάθε μεταρρύθμιση.

Επιπρόσθετα, έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον η διαπίστωση ότι οι παρεμβάσεις στη διαδικασία έναρξης ή αδειοδότησης επιχειρήσεων, στην απονομή δικαιοσύνης, στον τρόπο διεξαγωγής των δημοσίων προμηθειών και στην αγορά προϊόντων (π.χ. αλλαγές σε εργαλειοθήκη ΟΟΣΑ) δεν φαίνεται να έχουν ακόμη επηρεάσει την καθημερινή λειτουργία των επιχειρήσεων, παρόλο που εντοπίζονται για χρόνια στα κυριότερα προβλήματα που υποδεικνύουν οι επιχειρήσεις. Το γεγονός αυτό μπορεί να σημαίνει επίσης ότι η αγορά έχει αποκτήσει την ευελιξία να λειτουργεί σε μορφές οργάνωσης επιχειρήσεων, οι οποίες όλα αυτά τα χρόνια επιβίωσαν παρά την ύπαρξη αυτών των προβλημάτων, διαπίστωση η οποία ενδεχομένως να συνδέεται και με τη συγκράτηση των ελληνικών επιχειρήσεων σε ένα μικρό μέγεθος όπως και σε μορφές οργάνωσης που είναι πιο συμβατές με την «ατυπία». Φυσικά, ως βασική ερμηνεία παραμένει η ενδεχόμενη αδυναμία των μεταρρυθμιστικών προσπαθειών σε αυτά τα πεδία να επιφέρουν ουσιαστικά αποτελέσματα στη λειτουργία των επιχειρήσεων ή στην προσέλκυση επενδύσεων, αλλά και να επικοινωνηθούν σωστά.

Οι μεταρρυθμίσεις στη χώρα σχεδιάζονται και ταυτίζονται με την εκταμίευση της επόμενης δόσης του προγράμματος και δεν εκφράζουν ένα ολοκληρωμένο μεταρρυθμιστικό πλάνο.

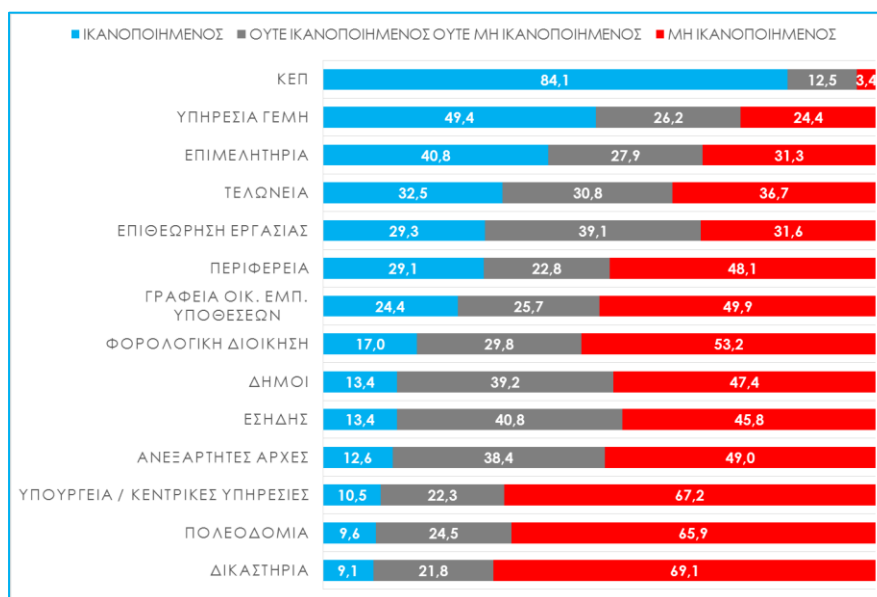
Αξιολόγηση του βαθμού ικανοποίησης από την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών από τους δημόσιους φορείς και της διαφάνειας

Με βαθμό κάτω από τη βάση βαθμολογούνται οι δημόσιοι φορείς από τις επιχειρήσεις, τόσο ως προς την ποιότητα των υπηρεσιών που προσφέρουν σε αυτές, όσο και ως προς τη διαφάνεια. Ο σχετικός Δείκτης Ικανοποίησης διαμορφώνεται σε 4,8/10,0 και ο σχετικός Δείκτης Διαφάνειας σε 4,5/10,0. Η έρευνα δηλαδή καταγράφει υψηλή συσχέτιση μεταξύ επιπέδου ικανοποίησης και διαφάνειας. Με άλλα λόγια, περισσότερη αδιαφάνεια σημαίνει και περισσότερη δυσαρέσκεια από τις επιχειρήσεις.

Στη μέτρηση της ικανοποίησης της επιχείρησης από την ποιότητα των παρεχόμενων δημόσιων υπηρεσιών και της δημόσιας διοίκησης, τα υψηλότερα επίπεδα θετικών αναφορών διατυπώνονται για τις Υπηρεσίες από τα ΚΕΠ, οι οποίες κρίνονται ως ιδιαίτερα ικανοποιητικές για το 84,1% των επιχειρήσεων (**Δ10**). Επίσης, μία αξιολογη μερίδα των επιχειρήσεων δηλώνει ικανοποιημένη από τις Υπηρεσίες ΓΕΜΗ και τα Επιμελητήρια (49,4% και 40,8% αντίστοιχα). Αντίθετα, περισσότερες από 6 στις 10 επιχειρήσεις δηλώνουν καθόλου ικανοποιημένες από τα δικαστήρια, τα υπουργεία και τις πολεοδομίες και το 53,2% από τη φορολογική διοίκηση.

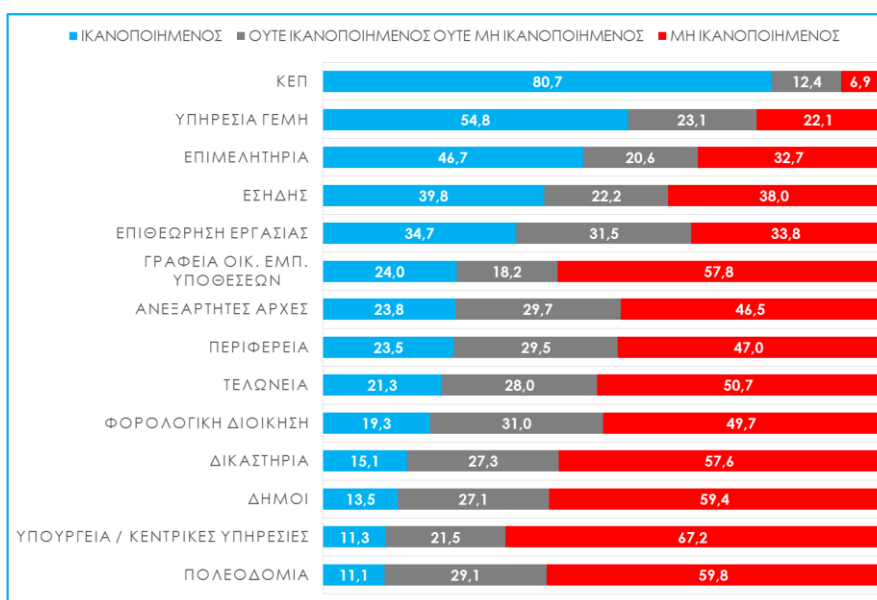

(Δ10) Αξιολόγηση του βαθμού ικανοποίησης από την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών από τους δημόσιους φορείς. Σημ.: Λαμβάνονται υπόψη μόνο όσοι έχουν εμπειρία από τον εκάστοτε δημόσιο φορέα.

Όσον αφορά στο βαθμό διαφάνειας των δημόσιων φορέων, ξεχωρίζουν με θετικές κρίσεις οι ίδιοι φορείς που παρέχουν, κατά την άποψη των επιχειρήσεων, ποιοτικές υπηρεσίες: ΚΕΠ, Υπηρεσίες ΓΕΜΗ και Επιμελητήρια. Ωστόσο, τα αποτελέσματα της έρευνας κτυπούν «συναγερμό» για την αδιαφάνεια που επικρατεί κυρίως στα υπουργεία, τις πολεοδομίες και τους δήμους (ποσοστά κρίσης για αδιαφάνεια: 67,2%, 59,8% και 59,4% αντίστοιχα Δ11).

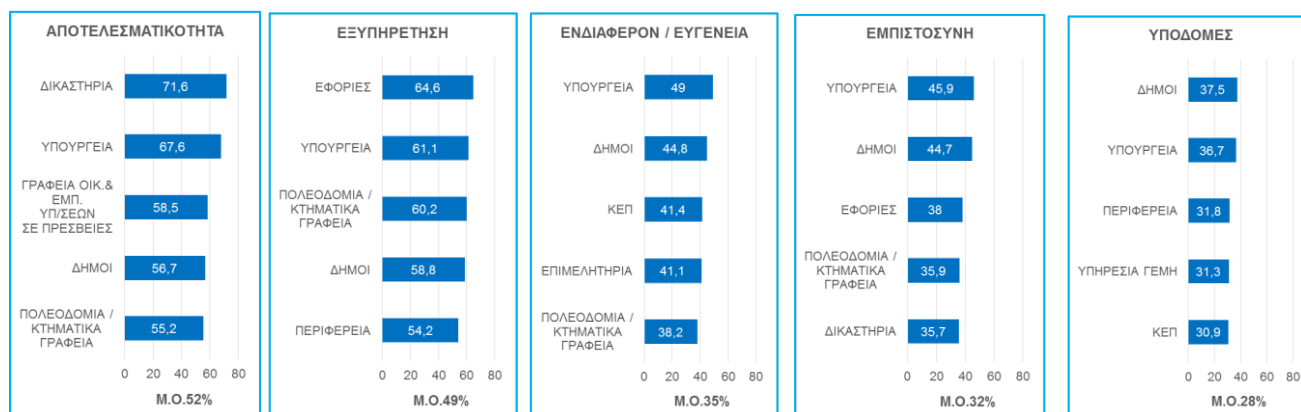
(Δ11) Αξιολόγηση του βαθμού ικανοποίησης από την διαφάνεια των οργανισμών. Σημ.: Λαμβάνονται υπόψη μόνο όσοι έχουν εμπειρία από τον εκάστοτε δημόσιο φορέα.

Σχετικά με τα πεδία στα οποία πρέπει να υπάρξουν βελτιώσεις ώστε να αναβαθμιστεί η ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών, ζητήθηκε η γνώμη των επιχειρήσεων με βάση πέντε άξονες (**Δ12**)². Οι επιχειρήσεις ζητούν βελτιωτικές παρεμβάσεις κυρίως σε επίπεδο αποτελεσματικότητας (52% κατά μέσο όρο) και εξυπηρέτησης (49% κατά μέσο όρο).

(Δ12) Οι διαστάσεις στις οποίες πρέπει κυρίως, άμεσα και πρωτίστως, να υπάρξουν βελτιώσεις ώστε να αναβαθμιστεί η ποιότητα στην παροχή υπηρεσιών που προφέρουν

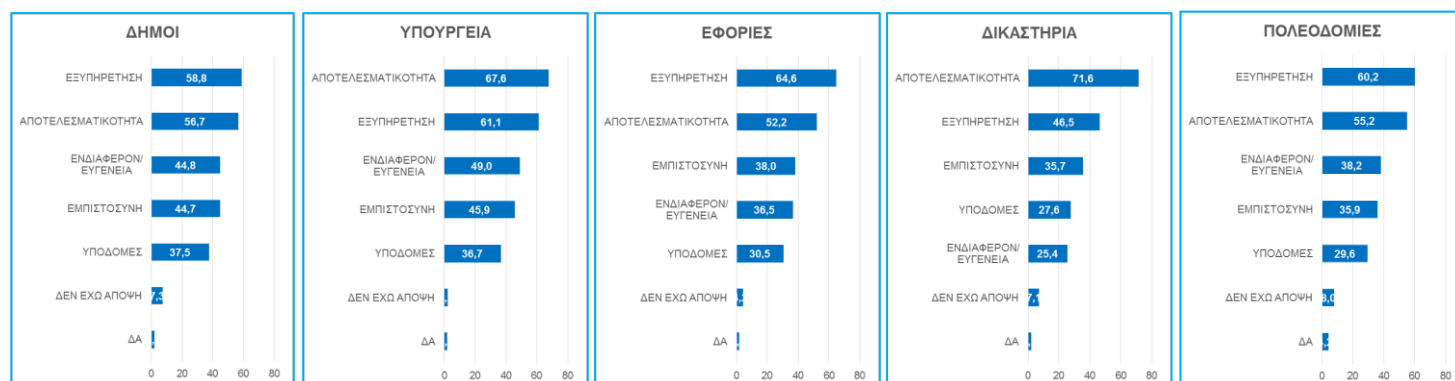

Και για τους 5 οργανισμούς (δικαστήρια, υπουργεία, οι εφορίες, πολεοδομίες και δήμοι) με τη χαμηλότερη αξιολόγηση ως προς το βαθμό ικανοποίησης (**Δ13**), οι επιχειρήσεις σημειώνουν ότι οι προσπάθειες αναβάθμισης των υπηρεσιών τους πρέπει να επικεντρωθούν στις παραμέτρους της εξυπηρέτησης και της αποτελεσματικότητας. Αυτό σημαίνει ότι η ανάδειξη της ψηφιακής οικονομίας, μέσω της αξιοποίησης των τεχνολογικών λύσεων που προσφέρει, αποτελεί «κλειδί» για την αναβάθμιση των υπηρεσιών του δημοσίου τομέα, χάρη στην ελαχιστοποίηση της επαφής δημοσίων υπαλλήλων και επιχειρήσεων, στην εξοικονόμηση χρόνου, στη μείωση λαθών και στην ενίσχυση της διαφάνειας. Αυτό άλλωστε ανέδειξε και η πρόσφατη έρευνα του ΣΕΒ με την Accenture για την [ψηφιακή οικονομία και στρατηγική](#) και την ανάγκη αναβάθμισης της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και τη μετάβαση στο Κράτος 2.0.

² **Αποτελεσματικότητα:** παροχή υπηρεσιών αποτελεσματικά – έγκαιρα / στον προβλεπόμενο χρόνο – χωρίς λάθη και παραλείψεις, **Εξυπηρέτηση:** παροχή υπηρεσιών πρόθυμα – αφιερώνοντας χρόνο – με ταχεία εξυπηρέτηση, **Εμπιστοσύνη:** μετάδοση αισθήματος εμπιστοσύνης και σιγουριάς για τις γνώσεις και δεξιότητες του προσωπικού - στην τήρηση εμπιστευτικότητας των δεδομένων, **Ενδιαφέρον:** παροχή υπηρεσιών σε κλίμα καλής συνεργασίας / επίδειξης προσωπικού ενδιαφέροντος για όλες τις φάσεις του αιτήματος - στην κατανόηση των εξειδικευμένων αιτημάτων των επιχειρήσεων, **Υποδομές:** ποιότητα των κτηριακών εγκαταστάσεων, των τεχνολογικών υποδομών, στην επάρκεια εξοπλισμού και υλικοτεχνικής υποδομής.

(Δ13) Οι διαστάσεις στις οποίες πρέπει άμεσα και πρωτίστως να υπάρξουν βελτιώσεις στους 5 οργανισμούς με τη χαμηλότερη αξιολόγηση ως προς το βαθμό ικανοποίησης

Με βαθμό κάτω από τη βάση βαθμολογούνται οι δημόσιοι φορείς από τις επιχειρήσεις. Περισσότερη αδιαφάνεια σημαίνει και περισσότερη δυσαρέσκεια.

Οι προτάσεις που αναδεικνύονται για την βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος

Στην έρευνα δόθηκε η δυνατότητα στις επιχειρήσεις να επιλέξουν συγκεκριμένες προτάσεις που κατά τη γνώμη τους θα μπορούσαν να οδηγήσουν στη δημιουργία ενός φιλικού επιχειρηματικού περιβάλλοντος. Τα ευρήματα της έρευνας αναδεικνύουν ότι η στόχευση πρέπει να βασιστεί, σε οριζόντιο επίπεδο, σε πέντε (5) άξονες (Δ14), με ρεαλιστικές και αποτελεσματικές προτάσεις: φορολογικό πλαίσιο, πρόσβαση στη χρηματοδότηση, απονομή δικαιοσύνης, καλή νομοθέτηση και επενδυτικά κίνητρα.

(Δ14) Οι οριζόντιες προτάσεις των επιχειρήσεων για τη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος

Φορολογικό πλαίσιο
• Αποτελεσματικές παρεμβάσεις για τη μείωση των φορολογικών συντελεστών και επέκταση των ηλεκτρονικών συναλλαγών.
• Παράταση του χρόνου συμψηφισμού των ζημιών με μελλοντικά κέρδη. Επέκταση της πενταετίας σε δεκαετία.
• Αποκατάσταση της κανονικότητας των φορολογικών ελέγχων όσον αφορά στους χρόνους των παραγραφών, παράλληλα με τον ενιαίο τρόπο προσέγγισης των θεμάτων που προκύπτουν κατά τη διάρκεια των ελέγχων.
• Αξιοποίηση του φορολογικού πιστοποιητικού για την ολοκλήρωση του ελέγχου των ανέλεγκτων χρήσεων και την αποκατάσταση της κανονικότητας των φορολογικών ελέγχων.

Πρόσβαση στη χρηματοδότηση
<ul style="list-style-type: none"> • Άρση των κεφαλαιακών περιορισμών. • Διευθέτηση του ζητήματος των μη εξυπηρετούμενων δανείων. • Αναμόρφωση των κριτηρίων αξιολόγησης των επιχειρηματικών σχεδίων (business plans) από τις τράπεζες για χορήγηση δανείων. • Αναθεώρηση της πολιτικής ενυπόθηκων δανείων των τραπεζών (π.χ. αλλαγή του μείγματος χρηματικών και εμπράγματων εγγυήσεων).
Απονομή δικαιοσύνης
<ul style="list-style-type: none"> • Θεσμοθέτηση της υποχρεωτικότητας του μηχανισμού εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών σε κάποιες περιπτώσεις (π.χ. υποθέσεις με μικρό αντικείμενο διαφοράς). • Βελτίωση των υφιστάμενων θεσμών προδικαστικής επίλυσης. • Μείωση του όγκου των εκκρεμών υποθέσεων μέσω της ομαδοποίησης και εκκαθάρισης ομοειδών υποθέσεων. • Εισαγωγή της ηλεκτρονικής δικαιοσύνης (e-justice /Ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης Δικαστικών Υποθέσεων) και διασύνδεση με πληροφοριακά συστήματα άλλων εμπλεκόμενων (π.χ. ΓΕΜΗ, Taxis, Ergani, δικηγορικοί σύλλογοι).
Καλή νομοθέτηση
<ul style="list-style-type: none"> • Ψηφιοποίηση και απλοποίηση των διεπαφών/διαδικασιών επιχειρήσεων-κράτους. • Περιορισμός της εισαγωγής τροπολογιών σε σχέδια νόμου με άλλο αντικείμενο και τήρηση της υποχρέωσης διαβούλευσης. • Εισαγωγή προγράμματος κωδικοποίησης της νομοθεσίας με επίπτωση στη λειτουργία της επιχείρησης (π.χ. φορολογικό, εργασιακά, χωροταξικό, αδειοδότηση, εταιρικό δίκαιο) και εισαγωγή της αρχής της «γκιλοτίνας» (π.χ. για κάθε νέο νόμο καταργώ ένα παλαιό). • Υποχρέωση αυστηρού νομοθετικού προγραμματισμού ανά Υπουργείο για τον περιορισμό της υπερρύθμισης.
Επενδυτικά κίνητρα
<ul style="list-style-type: none"> • Μείωση των επιτοκίων δανεισμού από το τραπεζικό σύστημα. • Ισχυρά οριζόντια φορολογικά κίνητρα και φορο-απαλλαγές (π.χ. υπεραποσβέσεις). • Επιτάχυνση διαδικασιών ένταξης και αποπληρωμής προγραμμάτων ΕΣΠΑ και αναπτυξιακών νόμων. • Εξεύρεση εξωτραπεζικής χρηματοδότησης (π.χ. χρηματιστηριακά προϊόντα, project bonds, peer to peer lending, crowdfunding).

Επιπρόσθετα από τους παραπάνω πέντε (5) άξονες προτεραιότητας που οι επιχειρήσεις ανέδειξαν ότι αποτελούν απαραίτητη προϋπόθεση για τη δημιουργία ενός φιλικού επιχειρηματικού περιβάλλοντος, η έρευνα αναδεικνύει ότι απαιτείται ένα διαφορετικό μίγμα πολιτικών για την κάθε μία από τις δύο κατηγορίες επιχειρήσεων, όπως αυτές έχουν οριστεί προηγουμένως, δηλαδή επιχειρήσεις που είναι σε θέση να επιδείξουν δυναμισμό και να αξιοποιήσουν μια επερχόμενη ανάπτυξη και επιχειρήσεις που είναι ευάλωτες.

(Δ15) Οι ανάγκες που προτάσσουν οι επιχειρήσεις σε φάση ανάπτυξης και σε φάση επιβίωσης

Επιχειρήσεις σε φάση ανάπτυξης (36%)	Επιχειρήσεις σε φάση επιβίωσης (64%)
Ενθάρρυνση και υποστήριξη της καινοτομίας	Διασφάλιση του υγιούς ανταγωνισμού
Διευκόλυνση διαδικασιών αδειοδότησης επιχειρήσεων	Προσιτός δανεισμός
Φιλικό πολιτικό-οικονομικό περιβάλλον	Εργασιακές ρυθμίσεις
Κατάλληλο προσωπικό	Χρήση επενδυτικών εργαλείων
Βελτίωση των υποδομών και του χωροταξικού σχεδιασμού	Βελτίωση των συστήματος δημόσιων συμβάσεων
Βελτίωση των συστήματος δημόσιων συμβάσεων	Ενίσχυση διαφάνειας
Καλύτερη λειτουργία των θεσμών και ειδικά της δικαιοσύνης	
Βελτίωση του πλαισίου για τις εξαγωγές	
Βελτίωση της εποπτείας και του ελέγχου της αγοράς	

Όπως φαίνεται στον πίνακα **(Δ15)**, για τις επιχειρήσεις που σχεδιάζουν να κινητοποιηθούν αναπτυξιακά, η βελτίωση του μηχανισμού εποπτείας της αγοράς και των υποδομών, η βελτίωση των διαδικασιών αδειοδότησης και της απονομής της δικαιοσύνης μαζί με την υποστήριξη της καινοτομίας και των εξαγωγών και την ανάγκη εξεύρεσης του κατάλληλου προσωπικού, αναδεικνύονται ως οι πιο σημαντικές προτεραιότητες.

Από την άλλη πλευρά, οι επιχειρήσεις που καταρχήν αναζητούν στρατηγική επιβίωσης επιθυμούν διασφάλιση του υγιούς ανταγωνισμού και διαφάνεια μαζί με προσιτό δανεισμό, επενδυτικά κίνητρα και ευελιξία στην αγορά εργασίας.

Οικονομικά μεγέθη μελών ΣΕΒ

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ
€368 δισ.
67% συνόλου*

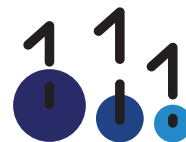
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ
€60 δισ.
51% συνόλου*

ΠΩΛΗΣΕΙΣ
€62 δισ.
43% συνόλου*

ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ ΚΕΡΔΗ
€2,4 δισ. **
30% συνόλου**

ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ
190.000
11% συνόλου ασφαλισμένων στο ΙΚΑ

ΜΙΣΘΟΙ
€4,8 δισ.
20% συνόλου***

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ
€2,1 δισ.
20% συνόλου***

ΦΟΡΟΣ ΕΠΙ ΚΕΡΔΩΝ
€0,8 δισ.
29% συνόλου****

*20.500 δημοσιευμένοι ισολογισμοί χρήσης 2015 που περιλαμβάνονται στη βάση της ICAP

**σύνολο κερδών κερδοφόρων επιχειρήσεων

***% επί του συνόλου τακτικών αποδοχών (χωρίς bonus και υπερωρίες)/ασφαλιστικών εισφορών ασφαλισμένων στο ΙΚΑ

****% επί του συνόλου εσόδων από φόρο εισοδήματος νομικών προσώπων

Όραμα

Οραματιζόμαστε την Ελλάδα ως τη χώρα, που κάθε πολίτης του κόσμου θα θέλει και θα μπορεί να επισκεφθεί, να ζήσει και να επενδύσει.

Οραματιζόμαστε μια ανοιχτή, κοινωνικά υπεύθυνη και οικονομικά φιλελεύθερη χώρα-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που προτάσσει την ισχυρή ανάπτυξη ως παράγοντα κοινωνικής συνοχής. Θέλουμε μια Ελλάδα δυναμικό κέντρο της ευρωπαϊκής περιφέρειας, με στέρεους θεσμούς, ελκυστικό κοινωνικό και οικονομικό περιβάλλον, που προάγει τις εξαγωγές, την καινοτόμο επιχειρηματικότητα, την παραγωγή και τις ποιοτικές υπηρεσίες, τη βιώσιμη ανάπτυξη, τη γνώση, τη συνοχή, τις ίσες ευκαιρίες και το κράτος δικαίου.

Αποστολή

Ηγεσία & Γνώση

Ο ΣΕΒ διαδραματίζει ηγετικό ρόλο στον μετασχηματισμό της Ελλάδας σε μια παραγωγική, εξωστρεφή και ανταγωνιστική οικονομία, ως ανεξάρτητος και υπεύθυνος εκπρόσωπος της ιδιωτικής οικονομίας.

Κοινωνικός Εταίρος

Ο ΣΕΒ, ως κοινωνικός εταίρος που πιστεύει στη λειτουργία των θεσμών, προωθεί στα αρμόδια όργανα της Πολιτείας και της Ε.Ε. τις απόψεις και θέσεις της επιχειρηματικής κοινότητας.

Ισχυρός Εκπρόσωπος

Ο ΣΕΒ διαμορφώνει θέσεις, αναλύσεις και προτάσεις πολιτικής για την οικονομία, τη βιομηχανία, την καινοτομία, την απασχόληση, την παιδεία και τις εργασιακές δεξιότητες, τον κοινωνικό διάλογο, τη βιώσιμη ανάπτυξη, την εταιρική υπευθυνότητα.

Φορέας Δικτύωσης

Ο ΣΕΒ δικτυώνει τα μέλη του μεταξύ τους και με τα κέντρα αποφάσεων (εγχώρια και διεθνή), με στόχο τη δημιουργία προστιθέμενης αξίας.

Σύγχρονες Επιχειρήσεις, Σύγχρονη Ελλάδα

ΣΕΒ σύνδεσμος επιχειρήσεων και βιομηχανιών

Ξενοφώντος 5, 105 57 Αθήνα

T: 211 5006 000

F: 210 3222 929

E: info@sev.org.gr

www.sev.org.gr

SEV Hellenic Federation of Enterprises

168, Avenue de Cortenbergh

B-1000 Bruxelles

M: +32 (0) 494 46 95 24

E: sevbrussels@proximus.be

ΑΚΟΛΟΥΘΗΣΤΕ ΜΑΣ
ΣΤΑ ΜΕΣΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ

